

Overdenking

Gemeente van Jezus Christus,

Graag wil ik de overdenking beginnen met een Joods verhaal. Het speelt eind 18^e eeuw als Maria Theresia keizerin is van het Habsburgse rijk.

Op een dag werd in Praag bekend dat keizerin Maria Theresia het edict had uitgevaardigd dat alle joden uit de Bohemen moesten vertrekken. De Praagse joden legden zich hier niet bij neer, maar besloten om een delegatie naar Wenen te sturen onder leiding van rabbi Salomon Koref. Hij moest voor de Boheemse joden trachten te bemiddelen. Rabbi Salomon kreeg een onderhoud met een minister en hij legde met huilende stem de joodse zaak aan hem voor. Omdat de rabbi luidkeels en hevig gebarend zijn klacht uitte, raakte de minister geërgerd. 'Schreeuwen maakt de joodse zaak er niet beter op!', zei hij geïrriteerd. Maar rabbi Salomon antwoordde: 'Vergeeft u mij deze opwindning, maar uit mijn keel klinken honderdduizend stemmen van joden die een groot onrecht te wachten staat. Daarom is mijn stem zo heftig'.

Wat doe je als je in nood bent, echt wanhopig bent, als je bedreigd wordt? Dan laat je je stem horen, om je recht op te eisen.

'Verschaf mij recht, o God, vecht voor mijn zaak'. Zo staat in psalm 43.

En het kan helpen. Denk maar aan de emancipatiebewegingen. Vrouwen die begin 20^e eeuw streden voor kiesrecht, de dolle mina's in de 60er jaren, denk aan demonstraties tegen de kruisraketten in de 80er jaren. U kunt het zelf aanvullen, er o zijn meer protestacties geweest.

De laatste tijd wordt er veel gedemonstreerd voor het klimaat, tegen de financiële voordelen die bedrijven als Shell bijvoorbeeld krijgen.

De A12 wordt geblokkeerd, en of je het eens bent met deze blokkades of niet.

Toch is de noodzaak dat er iets moet gebeuren.

Grootouders voor het klimaat sluiten zich erbij aan, ze maken zich bezorgd over de toekomst van hun kleinkinderen. Wat voor wereld staat hun te wachten. Ook zij verheffen hun stem. En het lijkt erop dat het gaat helpen, tenminste er komt een gesprek in de Tweede kamer. XR staat zelfs op nummer 1 van de duurzame top 100 in Trouw.

Op 11 oktober is het coming out dag, en vandaag wordt hier in vele kerken aandacht aan besteed. Aandacht voor mensen die anders zijn, die queer zijn, vreemd, die vallen onder de naam: LHBTQIA. Mensen tussen twee werelden.

'Coming out' betekent: naar buiten komen, laten zien wie je bent.

Als je dat kunt, voelt het als een bevrijding. Dat zo belangrijk is voor een gezonde persoonlijke ontwikkeling. Er zijn gelovige LHBTQIA-mensen die het mede daarom als een geschenk van God zelf ervaren, om te durven naar buiten te komen en te mogen worden wie ze zijn.

Ik zag op de website van de PKN een foto van een demonstratie waarop een banner, een spandoek wordt meegedragen met de tekst:

Liefde is ons geloof: i am included, you are included, we are included.

Ik hoor erbij, jij hoort erbij, wij horen erbij.

De demonstranten verlangen ernaar om gerespecteerd te worden, als aan elkaar gelijkwaardig worden gezien, ongeacht hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit of genderexpressie.

Een organisatie als Amnesty International geeft stem aan vele onderdrukten in allerlei landen en vraagt om steun in de vorm van handtekeningenacties.

We collecteren vandaag voor INLIA, een kerkelijke organisatie die zich inzet voor dakloze asielzoekers. En zo zijn er meer organisaties te noemen die opkomen voor hen die geen rechten hebben en zich inzetten voor een betere wereld.

‘Verschaf mij recht, o God, vecht voor mijn zaak’.

Psalm 43 gaat over het onrecht dat er is, de psalmdichter is wanhopig, richt zich tot God, maar heeft het gevoel dat Hij niet luistert, dat Hij alles maar laat gebeuren.

Hij smeekt om licht en waarheid.

In de bijbel staan vele voorbeelden van mensen die tegen God te keer gaan en Hem dwingen zich hun lot aan te trekken en hen te verlossen en te bevrijden.

Vooraf in vele psalmen wordt hij aangeklaagd en gesmeekt om redding.

Luistert God, doet Hij er wat mee? Het lijkt soms van niet, en toch misschien ook wel.

Als we kijken in de recente geschiedenis, zijn er vele goede dingen gebeurd.

Alleen, er is nog veel wat dringend aandacht behoeft.

Steeds weer gebeurt er onrecht, nog steeds is de aarde in gevaar.

Steeds weer roepen wij Hem aan!

Laten we nu eens gaan kijken wat er gebeurt in ons verhaal in Matteus.

We kunnen het niet lezen zonder ook te kijken naar wat eraan voorafging en wat erna komt. Het is verhelderend om een verhaal in de context te lezen.

Want het is eigenlijk een raar en ongrijpbaar verhaal, zeker wat betreft de reactie van Jezus op de hulpvraag van de vrouw. Hij kijkt niet naar haar om, antwoordt niet, laat haar roepen. Het ‘heb medelijden met mij’ van haar lijkt hij niet te willen horen.

Ervoor staat het verhaal van de spijziging van de 5000, er is genoeg voor iedereen, en er is zelfs over. Brood, dwz leven in overvloed.

Daarna wordt beschreven een discussie met de farizeeën. Over de vraag in hoeverre de joodse wetten bindend zijn.

Voor Jezus telt echter het **hart** van de mensen.

Het is wat we tegenwoordig ook vaak meemaken: zijn de regels er voor mensen of de mensen voor de regels, de wetten. Om **wie** gaat het eigenlijk?

Jezus is aangekomen in Tyrus en Sidon, in het tegenwoordige Libanon. Het is een heidens land, waar Kanaänieten wonen, van oorsprong een vijandig volk van Israël.

Waarom is hij daar heen gegaan? Dat staat er niet bij, wellicht zoekt hij de rust.

En als dan die heidense vrouw komt met haar geschreeuw om hulp, heeft hij blijkbaar geen zin om te luisteren. Ook de leerlingen raken geïrriteerd. 'Jaag die schreeuwende vrouw toch weg'. Net zoals die minister die zich zo ergerde aan het geschreeuw van rabbi Salomon. Net zoals wij ons soms zo kunnen ergeren aan al die actiegroepen.

Maar de vrouw houdt aan: 'Heer, help mij! Red mijn dochter van de demon waardoor ze gekweld wordt'.

Jezus zegt dan tegen de leerklingen wat zijn opdracht is:

'Ik ben alleen gezonden naar de verloren schapen van het volk van Israël'.

Tegen de vrouw zegt hij dan:

'Het is niet goed om het brood voor de kinderen aan de honden te voeren'.

Wat een antwoord! Hij zet deze vrouw weg alsof ze het niet waard is om geholpen te worden, door haar te vergelijken met de honden.

Zo'n antwoord verwacht je toch niet van Jezus.

Het gesprek met de vrouw neemt een bijzondere wending. Ze geeft hem eerst gelijk met de woorden: "Zeker, Heer". Maar, zegt ze dan, de honden eten toch de kruimels op die van de tafel van hun baas vallen'.

Met andere woorden: jullie maken toch niet alles op, er is vast wel wat over voor ons.

Mij verrast iedere keer weer dit antwoord. De vrouw antwoordt gevat, ze gebruikt humor om te krijgen waar ze volgens haarzelf recht op heeft.

Ze ontkent niet dat het brood voor het volk van Israël is, natuurlijk is zorg voor je eigen mensen nodig. Maar niet alleen.....

De vrouw brengt Jezus op andere gedachten.

Bijzonder, we kennen Jezus voornamelijk als degene die veranderingen teweeg brengt, maar in dit verhaal is het omgekeerd.

Ze dwingt af dat de goede boodschap niet alleen voor een klein, uitverkoren groepje is, maar voor iedereen. De woorden van God en van Jezus zijn er om royaal vanuit te delen en niet om exclusief voor jezelf te houden.

Het lijkt erop alsof hij nu pas zijn eigen evangelie goed verstaat.

Jezus ziet en hoort haar en haar dochter wordt genezen. Dat gebeurt wanneer we elkaar aanzien en aanhoren, dan kan genezing plaatsvinden.

Door begrip en liefde te betonen voor hen die queer zijn, anders, vreemd, maar ook voor hen die gevlucht zijn en hier proberen een bestaan op te bouwen.

Door de zorgen van de klimaatactivisten serieus te nemen, want het gaat immers iedereen aan.

God werkt door mensen, wij zijn zijn beeld dragers.

Als ik het verhaal van de ontmoeting van Jezus met de buitenlandse vrouw nog een overdenk, kom ik tot de slotsom dat ik me wel herken in de eerste reactie van Jezus.

Wij hebben ook niet altijd een antwoord, we hebben al genoeg aan onszelf, aan onze eigen zorgen. We kunnen ons zo machteloos voelen als er weer een aardbeving of overstroming of een oorlog plaatsvindt.

Wat kan ons antwoord zijn op hulpgeroep?

Ik denk dat we dat voor onszelf moeten bepalen, afhankelijk van wie je bent, oud of jong, ziek of gezond, van de situatie waarin we ons bevinden, kortom wat je mogelijkheden zijn.

Psalm 43 eindigt met hoopvolle woorden: *Vestig je hoop op God, eens zal ik hem weer loven, mijn God die mij ziet en redt.*

Dat geldt zowel voor degene die om hulp roept als voor degene op wie een beroep wordt gedaan. We mogen onze twijfel en moedeloosheid bij God brengen.

Jezus antwoorde de vrouw: 'U hebt een groot geloof. Wat u verlangt, zal gebeuren'. Vanaf dat moment was haar dochter genezen.

De goede boodschap, van heling en genezing is voor iedereen, ver weg en dichtbij. Mattheus vertelt hierna het verhaal van nog een wonderbare spijziging, maar nu van 4000 mensen. Dat getal staat voor de hele wereld, het brood van het leven is voor alle volken, uit alle vier windstreken.

Elkaar zien en naar elkaar luisteren brengt mensen bij elkaar, met als gevolg genezing. Met Gods hulp.

Amen.

8 oktober 2023

Marga Schipper